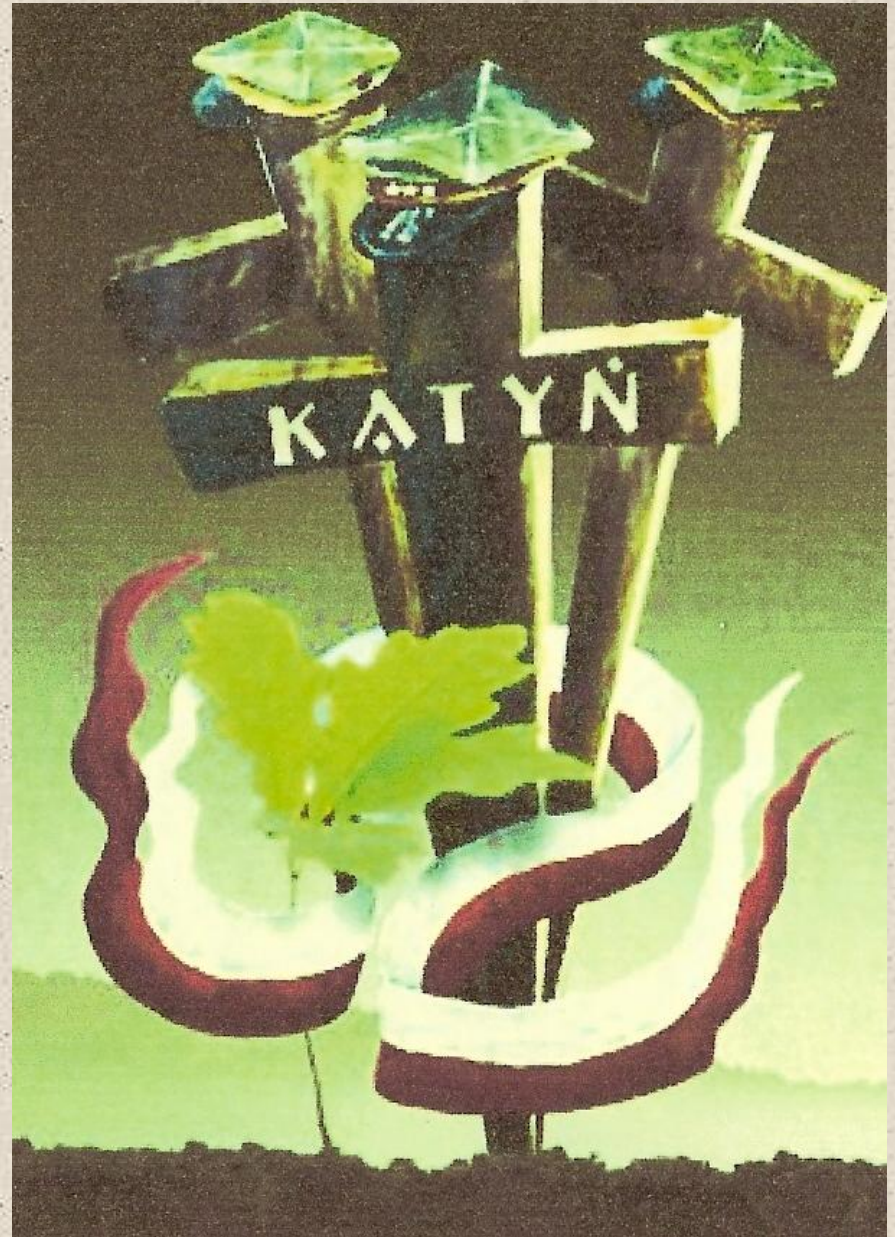

„ Katyń – ocalić od zapomnienia ”

*„Łatwiej jest
skazać kogoś
na zapomnienie,
niż przywrócić
jego pamięć”
(Autor nieznany)*

Stefan Matacz (1900 – 1940)

Stefan Matacz syn Jana i Rozalii. Urodził się 19 września 1900 w Sarnowie k/Łukowa. Był uczestnikiem wojny polsko – bolszewickiej w 1920r.

Ukończył Centralną Szkołę Policji Państwowej w Mostach Wielkich.

Został odznaczony medalami:

MEDAL PAMIĄTKOWY ZA WOJNĘ 1918-1921

MEDAL DZIESIĘCIOLECIA ODZYSKANEJ NIEPODLEGŁOŚCI

W 1921r. ożenił się z Klementyną z domu Bis, miał troje dzieci: Genowefę, Edwarda, Aleksandra.

Na początku lat 20 został skierowany do służby w Policji Państwowej w Krasnymstawie.

We wrześniu 1939 roku Rosjanie aresztowali go i wywieźli do obozu w Związku Radzieckim. Zginął w 1940 roku w Twerze. Został pochowany w zbiorowej mogile wraz z innymi funkcjonariuszami policji w Miednoje.

W 2007 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej mianował go pośmiertnie na stopień aspiranta Policji Państwowej.

"Człowiek nie może pozwolić, żeby prawda została wydartą pod pozorem niczym nieograniczonej wolności, nie można zgubić w sobie krzyku sumienia, jako głosu Prawdy, która go przetrąca, ale która równocześnie czyni go człowiekiem i stanowi o jego człowieczeństwie".

Jan Paweł II

CERTYFIKAT

Ogólnopolski Program edukacyjny "KATYŃ... ocalić od zapomnienia" skierowany jest do:

- dzieci i młodzieży (szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych),
- nauczycieli, wychowawców, duszpasterzy, ludzi oświaty i edukacji, życia publicznego,
- samorządów wszystkich szczebli,
- uczelni, parafii, instytucji, fundacji i stowarzyszeń, związków wyznaniowych,
- mediów, którym bliska jest prawda i mądrość płynące z faktów historii.

Realizacja projektu ma na celu integrację środowisk edukacyjnych, samorządowych, społeczności lokalnych do wspólnych działań rozwijając jednocześnie umiejętność twórczego myślenia i indywidualnej interpretacji zjawisk mających miejsce w dziejach naszego narodu i historii Europy. Program realizowany jest w ramach Projektu pn. "RUCH RZĘBÍ UMYSL, SERCE I CIAŁO"

ORGANIZATORZY PROGRAMU

Burmistrz oraz Rada Miasta i Gminy Radzymin, Proboszcz i Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Radzyminie, Szkoła Podstawowa nr 1 w Radzyminie, Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza

PATRONAT HONOROWY

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- Prof. dr hab. LECH KACZYŃSKI

PATRONAT MEDALNY

RZECZPOSPOLITA

Numer

1952/10826/WE/2010

Niniejszym uroczystie zaświadcza się,
że DĄB PAMIĘCI posadzony został

dla uhonorowania pamięci

aspiranta Policji Państwowej
STEFANA MATACTA

s. Jana, ur. 19.09.1900 roku w Sarnowie
zamordowanego strzałem w tył głowy
w Twerze
w roku 1940 przez NKWD

Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu
ul. Mickiewicza 41

w województwie warmińsko-mazurskim, powiecie elbląskim, gminie Elbląg
w diecezji elbląskiej, dekanacie elbląskim, parafii pw. Miłosierdzia Bożego

W imieniu

Komitetu Organizacyjnego Programu
"KATYŃ... ocalić od zapomnienia"

Renata Wroblecka

Warszawa – maj 2010

Kronika spisana przez córkę Genowefę
w 1990 r.

„Ojca straciliśmy w 1939 r. Dlatego moje
wspomnienia o nim ograniczają się do odczuć
dziecinnych i wiadomości przekazanych mi
przez matkę”

„...ale jak żyliśmy – to trzeba opisać, żeby
wiedziały o tym moje dzieci i wnuki.”

„Ojciec pochodził z biednej rodziny, ze wsi Sarnów koło Łukowa.
Mama twierdziła, że rodzina Mataczów miała niewiele pola mało
rodzących piasków.”

Łuków

Krasnystaw

„Ale chłopak z ojca wyrósł dziarski, wysoki i podobno przystojny. Był zawsze wesoły i towarzyski, nic dziwnego, że łatwo zawrócił w głowie mojej mamie”.

Zaciągnął się na ochotnika do wojska...

OBYWATELE RZECZYPOSPOLITEJ!

OJCZYŻNA W POTRZEBIE!

Wrogowie otaczający nas zewsząd skupili wszystkie siły, by zniszczyć wywalczoną krwią i trudem żołnierza polskiego niepodległość naszą. Zestępy najeźdźców, ciągnące aż z głębi Azji, usiłują złamać bohaterские wojska nasze, by runąć na Polskę, stratedować nasze niwy, spalić wsie i miasta i na cmentarzystku polskiem rozpocząć swoje straszne panowanie.

Jak jednolity, niewzruszony mur stanąć musimy do oporu. O pierś całego narodu rozbić się ma nawała bolszewizmu. Jedność, zgoda i wyteżona praca niech skupi nas wszystkich dla wspólnej sprawy!

Żołnierz polski, krwią broczący na froncie, musi mieć to przeświadczenie, iż stoi za nim cały naród, każdej chwili gotowy przyść mu z pomocą.

Chwila taka nadeszła.

Wzywamy tedy wszystkich, zdolnych do noszenia broni, by dobrowolnie zaciągali się w szeregi armji, stwierdzając, iż za Ojczyznę każdy w Polsce z własnej woli gotów złożyć krew i życie.

Niech spieszą wszyscy: i ci, młodość i siłę czujący w żyłach, co żelazem odpięrad będą najazd wroga, i ci, którzy stanąć mogą do pracy w instytucjach wojskowych, by zwolnić z nich i zastąpić tych, co na froncie przydatni być mogą. Niech na wołanie Polski nie zabraknie żadnego z jej wiernych i prawych synów, co wzorem ojców i działadów pokotem położą wroga u stóp Rzeczypospolitej.

Wszystko dla zwycięstwa! Do broni!

W imieniu Rady Obrony Państwa

J. Piłsudski

Naczelnik Państwa i Naczelny Wódz.

Warszawa, dzień 7 lipca 1920 r.

Plakat propagandowy

Odezwa do Polaków z 1920 r.

„ Brał udział w wojnie polsko – bolszewickiej 1920 od VII-XI. Ojciec kwaterował w Strynie u sąsiadów, a stołował się w domu mojej babci (Marianny Bis)”.

Z mamą poznali się w czasie I wojny światowej....

Klementyna Bis

Stefan Matacz

„Ostatecznie rodzice pobrali się w 1921r. W pierwszym roku ich wspólnego życia w Stryjnie byli bez grosza, a ojciec bez pracy”.

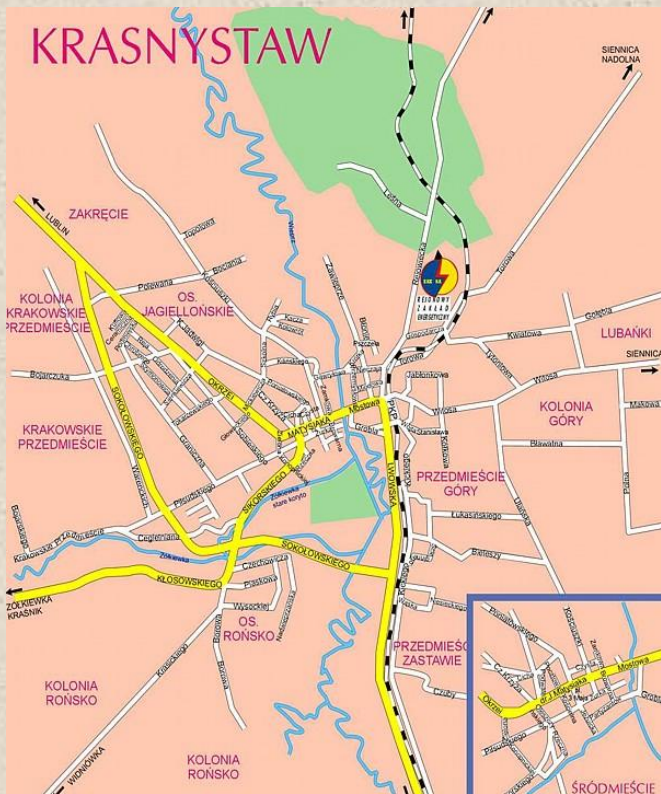

„Potem ojciec dostał się do policji w Łopienniku – dokąd się przenieśli – tam ojciec nabrał animuszu. Wszedł w życie towarzyskie, brał w tym czasie udział w zawodach sportowych w strzelaniu, zawodach rowerowych. W wyścigach rowerowych zdobywał medalowe miejsca.”

W KRASNYMSTAWIE

„W Krasnymstawie po kolejnych awansach ojca powodziło nam się – jak na owe czasy – dobrze. Byliśmy ubrani i mieszkaliśmy ładnie. Nawet przed II wojną światową rodzice wybudowali domek. Mieliśmy wokół domu ładny duży ogród.”

Stefan Matacz

Żona Klementyna z domu Bis

RODZINA STEFANA MATACZA

Córka Eugenia

Syn Edward

Syn Aleksander

„W tym czasie troje nas
chodziło do szkoły. Edek i ja
(Genowefa) już do
gimnazjum, a Olek jeszcze
do powszechnej. Było to duże
osiągnięcie bo za gimnazjum
płaciło się 50 zł na kwartał
(ojciec zarabiał miesięcznie
250 zł)”.

„Ojciec skończył Szkołę Policyjną w Wielkich Mostach k/Lwowa i uzyskał stopień plutonowego. Został odznaczony MEDALEM PAMIĄTKOWYM ZA WOJNĘ 1918 – 1921 i MEDALEM DZIESIĘCIOLECIA ODZYSKANEJ NIEPODLEGŁOŚCI”.

„Pracował stale na posterunku, pełnił tam dyżury, nie chodził na służbę po ulicy. Miał wolne tylko dwa razy w roku. Na Boże Narodzenie i na Wielkanoc. Pracował po 12 godzin dziennie, nosiliśmy mu obiady na posterunek. (Nasz ojciec miał ładny charakter pisma i to pomagało mu często w różnej pracy).”

„Jak wojna wybuchła w 1939 ojciec brał udział w kampanii wrześniowej, bronił mostu na Bugu.
17 września Niemcy odstąpili za Wisłę, do nas (do Krasnegostawu) wkroczyli Rosjanie i zaraz pod koniec września aresztowali ojca.”

„Krasnystaw – to było małe powiatowe miasteczko, wszyscy się znali. Komuniści, dawniej prześladowani i więzieni wydawali w ręce Rosjan całą inteligencję. W tym dniu aresztowano i pognano w głąb Rosji wszystkich policjantów, profesorów gimnazjum, dyrektorów poczty, syndykatu, wszystkich, którzy nie zdołali się ukryć.
.....ojca wydali swoi i wywieźli Rosjanie”.

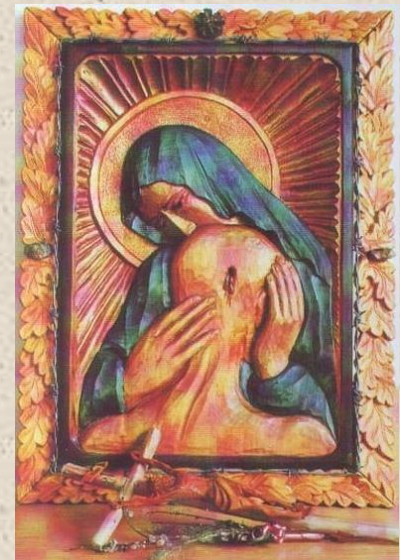

„W czasie okupacji 1940 – 1945 zgłosił się do nas mężczyzna, który mówił, że był z ojcem więziony w Ostaszkowie k/ Kazania.

Tam więziono całą policję, (...) przyniósł czapkę ojca, podobno miał listy, ale przemokły przy przeprawie tego człowieka przez Bug.

Ojciec nie wrócił, nigdy nie dał znaku życia. Nikt też z osób aresztowanych w Krasnymstawie nie wrócił.”

„Po wojnie mama szukała ojca przez PCK – bezskutecznie.
W 1989 i 1990r. poczyniłam starania o włączenie mojego
ojca Stefana Matacza na listę więźniów Ostaszkowa”

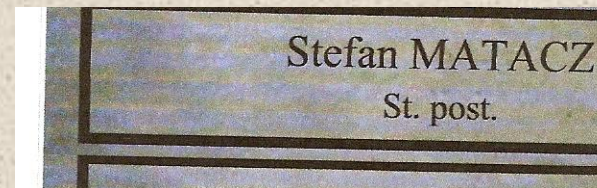

KATEDRA POŁOWA WOJSKA POLSKIEGO

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa jest jedyną instytucją udzielającą informacji na temat listy osób, których nazwiska zostały zamieszczone na tzw. Liście Katyńskiej i Ukraińskiej Liście Katyńskiej.

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

1. **St. post. Stefan MATACZ**, ur. **1900-09-19**,
miejsce urodzenia: **Sarnów**,
PP, zm. **1940**, **Miednoje**

Fragment z listy spoczywających na Polskim Cmentarzu Wojennym w Miednoje

St. post. PP **Stefan MATACZ** s. Jana i Rozalii, ur. 19 IX 1900 w Sarnowie.
We wrześniu 1939 pełnił służbę na Post. w Krasnymstawie. Odzn. MPzaW,
MDzON.

L. 027/4 (85), 5648.
555

CMENTARZ W TWERZE

